

RAN-2244

F.Y.B.A. (External) Examination

March / April - 2019

Sanskrit Core Elective

(સંસ્કૃત નાટક, સંસ્કૃત ગદ્ય સાહિત્ય અને વ્યાકરણ સુબન્ત રૂપો)

(उरुभङ्गम् – भास)

(दशकुमारचरितम् – षष्ठ उच्छवास – दण्डिन् व्याकरण, सुबन्तरूपो)

Time: 3 Hours]

[Total Marks: 100

સૂચના : / Instructions

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

F.Y.B.A. (External)

Name of the Subject :

Sanskrit Core Elective

Subject Code No.:

2

2

4

4

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

પ્ર.૧.(અ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૭ માંથી ૫)

(૧૦)

Q.1 (a) Answer the following question briefly. (7 to 5)

(10)

(૧) 'સૂત્રધાર' એટલે શું?

(1) What is 'સૂત્રધાર'?

(૨) 'ઉરુભંગમ્' નો અર્થ શું થાય?

(2) What is meaning of 'ઉરુભંગમ્'?

(૩) દુર્યોધનના ગદાગુરુ કોણ હતા?

(3) Who was the 'ગદાગુરુ' of Duryodhana?

(૪) અર્જુનના ધનુષ્યનું નામ શું હતું?

(4) What is the name of Arjunas Dhanushy?

- (૫) મહાભારતના કર્તા કોણ છે?
- (5) Who is the auother of the Mahabharata?
- (૬) किं दूष्करं साधनं?
- (૭) તુંગધન્વા રાજાએ કઈ દેવીની ઉપાસના કરી?
- (7) Which deity did king Tungdhanva pray to.

પ્ર.૧.(બ) વ્યાકરણ 'સુબન્ત' રૂપો ઓળખાવો. (૫ માંથી ૫)

(૧૦)

Q.1 (b) Identify grametical form of (5 to 5)

(10)

- (૧) 'રામમ્' રૂપ ઓળખાવો.
- (1) Identify the form of 'રામમ્'
- (૨) 'પ્રસવસ્ય' રૂપ ઓળખાવો.
- (2) Identify the form of 'પ્રસવસ્ય'
- (૩) 'યુષ્માન્' રૂપ ઓળખાવો.
- (3) Identify the form of 'યુષ્માન્'
- (૪) वर्षा आकारान्त स्त्रीलिंग प्रथमा एकवचन आपो.
- (4) Indentify and give the from of
- (૫) अस्मद् (सर्वनाम) षष्ठी बहुवचन बहुवचन रूप आपो.
- (5) Identify and give the form of अस्मद् सर्वनाम, षष्ठी बहुवचन

પ્ર.૨.(અ) નીચેનામાંથી ગમે તે બે નો અનુવાદ કરો.

(૧૦)

Q.2 (a) Translate any two of the following:

(10)

- (1) वैरस्यायतनं बलस्य निकषं मानप्रतिष्ठा गृह
युद्धेस्वप्सरसां स्वयंवरसभां शैर्यप्रतिष्ठां नृणाम्।
राज्ञां पमिकालवीरशयनं प्राणग्रिहोमक्रतुं
संप्राप्ता रणसंज्ञमाश्रमषट् राज्ञां नमः संक्रमम्॥
- (2) भीमां गदां क्षिपति गर्जति वल्गमानः
शीघ्रं भुजं हरति तस्य कृतं भिनत्ति।
चारीं गतिं प्रचरति प्रहरत्यभीक्ष्ण
शिक्षान्वितो नरपतिर्बलवास्तु भीमः॥

- (3) मम रिपुबलकालं लाङ्गलं लङ्घयित्वा
रणकृतमतिसन्धिं मां च नावेक्ष्य दर्पात्।
रणशिरसि गदां तां तेन दुर्योधनोर्वोः
कुलविनयसमृद्ध्या पातितः पातयित्वा॥
- (4) भिन्ना मे भ्रुकुटी गदानिपतितैर्व्यायुद्धकालौत्थितै
र्वक्षस्युत्पतितैः प्रहाररुधिरैर्हारावकाशो हतः।
पश्येमो व्रणकाज्वनाङ्गदधरौ पर्याप्तशोभो भुजौ
भर्ता ते न पराङ्मुखो युधि हतः किं क्षत्रिये रोदिषि ॥

प्र.२.(अ) બે સંદર્ભ સમજાવો.

(૧૦)

Q.2 (b) Explain any two with reference to context.

(10)

- (1) पतितपशुमनुष्यः संस्थितो युद्धयज्ञः।
(2) वैरं च विग्रह कथाश्च वयं च नष्टाः।
(3) गच्छ पुत्र एवं वृकोदरं बूहि।
(4) अन्यस्यामपि जात्यां में त्वमेव जननी भव।

પ્ર.૩.(અ) બે ગદ્યખંડનો અનુવાદ કરો.

(૧૦)

Q.3. (a) Translate any two

(10)

- (1) सोऽप्याचक्षे देव ! सोऽहमपि सुहृत्साधारणभ्रमणकारणः सुध्मेषु दामलिप्ताह्वयस्य नगरस्य बाह्योद्याने महान्तमुत्सवसमाजमालोक्यम्। तत्र क्वचिदतिमुक्तकलतामण्डपे कमपि वीणावादेनात्मानं विनोदयन्तमुत्कण्ठितं युवानमद्राक्षम्। अप्राक्षं च - 'भद्र! को नामयमुत्सवः, किमर्थं वा समारब्धः केन वा निमित्तेनोत्सवमनाद्वत्यैकान्ते भवानुत्कण्ठित इव परिवादिनीद्वितीयस्तिष्ठति?' इति।
- (2) प्रतिबुद्ध च सहसा समभ्यधात् - 'अयिदुर्मते! श्रुतमालपितं हतायाश्चन्द्रसेनाया जालरन्ध्रनिःसृतं तच्चेष्टावबोधप्रयुक्तयानया कुब्जया त्वं किलाभिलषितो वराक्या कन्दुकावत्या, तव किलानुजीविना मयास्थेयं, त्वद् चः किलानतिक्रमता मया चन्द्रसेना कोशदासाय दास्यते' इत्युक्त्वा पार्श्वचरं पुरुषमेकमालोक्या कथयत् - 'प्रक्षिपैनं सागरे' इति।

(3) अस्ति द्रविडेषु काश्ची नाम नगरी। तस्यामनेककोटिसारः श्रेष्ठिपुत्रः शक्तिकुमारो नामसीत्। सोऽष्टादशवर्षदेशीयश्चिन्तामपदे 'नास्त्यदाराणाम ननुगुणदाराणां वा सुखं नाम। तत्कथं नु गुणविद्विन्देषं कलत्रम्?' इति। अथ परप्रत्ययाहतेषु दारेषु यादृच्छिकीं संपत्तिमनभि समीक्ष्य कार्तान्तिको नाम भूत्वा वस्त्रान्तपिनद्धशालिप्रस्थो भुवं बभ्राम। लक्षणज्ञोऽयम्' इत्युमुष्मै कन्याः कन्यावन्तः प्रदर्शयांबभूवुः।

(4) श्रुत्वा 'चित्रेय दैवगतिः। अवसरेषु पुष्कलः पुरुषकारः' इत्यामिधाय भूयः स्मिताभिषित्कदन्तच्छदो मन्त्रगुप्ते हर्षोत्फल्लं चक्षुः पातयामास देवो राजवाहनः। स किल करकमलेन किञ्चित्संवृताननो ललितवल्लभारभसदत्तदन्तक्षतव्यसनविह्वलाधरमणि निर्रोष्ठयवर्णमात्मचरितमाचक्षते।

પ્ર.૩.(બ) બે સંદર્ભ સમજાવો.

(૧૦)

Q.3 (b) Explain any two with reference to context.

(10)

- (1) सैषा! मे प्राणसमा, यद्विरहो दहन इव दहति माम्।
- (2) तात! किं दृष्टानि कृतान्तविलसितानि?
- (3) वत्से! माध्ववस्यः साहसम्।
- (4) तिष्ठ तिष्ठ पाप! क्वापहरसि?

પ્ર. ૪. 'उरूभङ्गम्' નું મૂળશ્રોત અને ભાસે કરેલા ફેરફારો જણાવો.

(૨૦)

Q. 4. Discuss the source of 'उरूभङ्गम्' and narrate its changes made by Bhasa.

(20)

અથવા/OR

પ્ર. ૪. દશકુમારચરિતના છઠા ઉચ્છવાસમાં પ્રતિબિંબિત થતું સમાજ જીવન આલેખો.

(૨૦)

Q. 4. Discuss the social life mentioned in the 6th chapter of Dashkumarcharit.

(20)

- પ્ર. ૫. વિવેચનાત્મક નોંધ લખો. (કોઈ પણ બે) (૨૦)
- Q. 5. Write critical notes on the following subject (any two) (20)
- (૧) ધૃતરાષ્ટ્રનો પુત્રપ્રેમ
 - (1) Dhritrastraas love for his son.
 - (૨) ‘ઊરુભક્ષમ્’ શીર્ષક ની યથાર્થતા
 - (2) Significance of the tital ‘ઊરુભક્ષમ્’
 - (૩) ‘કંદુકનૃત્ય’ નું વર્ણન.
 - (3) Description of ‘કંદુકનૃત્ય’
 - (૪) દુષ્કાળનું વર્ણન
 - (4) Discription of Femine.